

Forslag til forespørgselsdebat om, hvordan vi gennem reformer kan skabe et solidt fundament for en selvberende økonomi.

(Medlem af Inatsisartut Randi Vestergaard Evaldsen, Demokraterne)

Inuit Ataqatigiit ønsker at takke medlem af Inatsisartut Randi V. Evaldsen, Demokraatit for førnævnte forslag til forespørgselsdebat og har følgende bemærkninger.

Nogle af Randi V. Evaldsens begrundelse for forslaget er ønsket om selvstændighed her i landet: For hvad kunne vi gøre for at opnå en selvberende økonomi på lang sigt?

Vil man lave reformer? Hvis man skal kunne opnå selvberende økonomi, hvilke reformtiltag vil man igangsætte? Dette skrev Randi V. Evaldsen bl.a. i sin forslag.

Ja; forslagsstilleren har ret: Man kan ikke komme uden om at skulle igangsætte reformer. Dette har Økonomisk Råd blandt andet påpeget gennem længere tid; For eftersigende kan man ikke fortsætte på samme måde; de siger at der skal reformer til.

De siger, at såfremt man ikke igangsætter reformer, så har de forudsagt, at man om 20 - 30 år vil man opleve økonomisk kollaps; dette begrundelse med at antallet af folk i den arbejdsduelige alder er faldende, mens den er stigende blandt dem der skal forsørges.

Derudover har vi mange udfordringer; der er stor arbejdsløshed og antallet af ufaglærte er for høj, ligesom opgaver indenfor socialområdet er skal løftes blive tungere.

Der er store problemer der skal løses og de er tunge.

Ansvar er vores og vi ønsker ikke at løbe fra ansvaret; i gode dage samt i mindre gode dage, i sejrens sødme samt i nederlagets smerte. Ansvar ligger ikke hos andre, den ligger hos os.

Udgangspunkt i reformer:

Vores vigtigste ressourcer er børn. Dem der skal løfte opgaverne og videreføre er børn. Derfor skal vi tage udgangspunkt i dem og deres omgivelser og tilpasse reformerne dem.

Ikke kun fokusere på at vore efterkommere skal have en lys fremtid, men også for at gøre noget ved fattigdommen i samfundet og for at eliminere den store forskel mellem rig og fattig som stadigvæk er voksende. Inuit Ataqatigiit anser den voksende kløft mellem rig og fattig i samfundet som værende bekymrende. Dette skal ændres gennem reformer og skal elimineres.

Følgende reformer kan debatteres:

1. Reform af tilskud til opførelse af egen bolig: omkring 300 mio. kr om året bevilges til mindrebemidlede.
2. Reform af boligsikringsordningen.
3. Reform af førtids- og alderspensionsordningen.
4. Reform af personfradraget.
5. Debat omkring indførelse af beskæftigelsesfradraget.
6. Skat: reformer for at arbejdet skal kunne betale sig og der skal skattelempelser for iværksættere.

7. Samt meget meget mere, bl.a. indførelse af borgerløn.

Udover reformerne; Løft af oplysnings og uddannelsesområdet samt bekæmpelse af arbejdsløsheden er et af vore vigtigste opgaver.

Overgang fra at være forsørget af de offentlige til en beskæftigelse samt initiativer der gør at det kan betale sig at arbejde er vigtige for Inuit Ataqatigiit. Inuit Ataqatigiit ser med bekymring, at arbejdet ikke længere kan betale sig, hvorfor mange lever af overførselsindkomster.

Vi har brug for de af vore ældre der stadigvæk kan være på arbejdsmarkedet. Derfor støtter Inuit Ataqatigiit at alderspensionister kan have beskæftigelse ved siden af. Når vore ældre har flere penge mellem hænderne, så vil pengestrømmen i samfundet også vokse.

Vi kan ikke undlade at bemærke, at prisen for vore har været stigende gennem de sidste år, det bemærker vi med glæde... Desuagtet; Vi ved jo, at priser varierer fra år til år, vi kan ikke selvtilfredse sætte os i den bløde lænestol og blot afvente priserne af sig selv vil stige.

Vi skal til enhver tid arbejde for at øge værdien af vore fiskeprodukter; værdien skal øges gennem øget bearbejdning i vort land. Vi skal ligeledes have fokus på områder der kan give beskæftigelse. Den tid hvor man blot eksporterede ubearbejdet fisk skal være over, disse forhold skal ændres.

Byggeri er et vigtigt beskæftigelseselement i samfundet. Derfor er det ønskeligt at der er stabile bevillinger til byggerier. Et af Inuit Ataqatigiits ønsker er, at anlægsbevillingerne overgår til kommunerne.

Vi skal glæde os over, at antallet af folk der studerer Arctic Guide gennem de senere år er stigende. Inuit Ataqatigiit er helt sikre på, at turismen vil have vigtig effekt for vort økonomi.

Inuit Ataqatigiit er interesserede i, at lette iværksætternes kår. Det skal f.eks. ikke være sådan, at en lille virksomhed med 2 - 3 ansatte allerede fra starten af, skal betale 33 % i skat. Inuit Ataqatigiit ser med interesse, at iværksættere får nedsat skatten i opstartsfasen.

Småskalamineindustrien er under hastigt udvikling nu. Vi har gennem en lovændring i 2016 åbnet op for, at lokale kan opstarte småskala minedrift. De er under opstart nu. Mange har udvist interesse og der er indgivet mange ansøgninger. Eksempelvis har der været 26 ansøgninger om småskalagodkendelser og i 2016 har der været 49 ansøgninger. Det vil sige, at der er sket en fordobling. Og tallet stiger stadigvæk.

Ikke mindst er vi i gang med at skulle certificere smykkestenen der kommer her fra landet. Vore kunsthåndværkere kan med certifikatet bevise, at smykkestenen ikke kommer fra et konfliktområde, at brydning ikke er sket ved hjælp af børnearbejdskraft, at den ikke er produceret med underbetaling.

Et godt og rent produkt. Et produkt som kommer fra uberørt natur og miljø. Det siges at efterspørgselen for disse og prisen for disse er høj.

Disse forhold skal vi blandt andet basere vores fremtidige økonomi; dem der skal løft og bære.

Lad os støtte dem og hjælpe med udviklingen.

Afslutningsvis: kort sagt: Indtil nu kører landet slet ikke så ringe endda.

Vi kan blot tage regnskabet for 2016 som et eksempel. Der kan man se, at resultatet har været 213 mio. kr. bedre end forventet. Man havde budgetteret et underskud for landskassen for 2016, men det endte med overskud.

Grundene var øget værdi for vores fisk samt øgede skatteindtægter fra vore virksomheder. Inklusive udbyttet fra Air Greenland.

Sådan er det. Vi er ikke verdens de værste i verden, men vi skal på den anden side heller ikke være de bedste i verden. Nej; Sådan er det ikke. Selv om det ikke er sådan; desuagtet;

Vi skal bevare de gode dage. For at opnå dette skal vi ikke sætte os i den bløde lænestol med hænderne i skødet. Nej; Vi skal være vågne og være parate, status quo er ikke en option og vi må arbejde hård for at bevare de gode tider.

Med disse bemærkninger til Randi V. Evaldsens forslag til forespørgselsdebat ønsker jeg er godt debat.